

SZABÓ GÁBOR REKTOR AZ UNIVERSITAS 10 ÉVÉRŐL

„Ez egy erős és virágzó egyetem”

Az ezredfordulón, 10 éve egyesültek Szeged felsőoktatási intézményei. Az integrált Szegedi Tudományegyetemet (SZTE) ebből a látványos fejlődést hozó évtizedből 7 évig Szabó Gábor professzor (56) irányította, aki két ciklus után most harmadszor is pályázik a rektori tisztségre. Az évtizedes sikertörténet részleteiről kérdeztük.

SZEGED
SULYOK ERZSÉBET

– Szívesen mondja: ez egy erős és virágzó egyetem, tudásváros. Mik a bizonyítékok?

– Valamennyi képzési területen – a nemzetvédelmi, katonai és rendvédelmi kivéve – adunk alap- és mesterszintű diplomát, és a művészeti képzési terület kivételével képesek vagyunk minőségi képzésre a legmagasabb, doktori szinten is. Nemzetközileg is versenyképesek vagyunk a kutatásban, a művészeti értékeremtésben, a termék- és szolgáltatásfejlesztésben. 21. századi egyetemirányítási modellt alkottunk első rektori megbízatásom kezdetekor, és a legkorszerűbb infrastruktúra megteremtése érdekében folyamatosan fejlesztünk. Részt veszünk a régió társadalmának, gazdaságának, kultúrájának fejlesztésében, hogy minél több területen hasznára legyünk az itt élőknek. Az SZTE-n jó tanulni és dolgozni, lehet sportolni, kulturális, szabadidős kínálatunk példaértékű a magyar felsőoktatásban.

– Válogatna néhány adatot az érvekhez?

– 36 képzési ág, 92 alap- és 113 mesterszak. A tudományos minősítéssel rendelkező oktatók aránya nálunk a leg-

magasabb: 71 százalék. 19 akadémikus, 11 Széchenyi-, 15 Szent-Györgyi-díjas van közöttük. Az SZTE adhat otthont egy új uniós nagyberuházásnak, a lézeres kutatóközpontnak. Múlt évben az egész országban hozzánk adták be a legtöbben első helyen a jelentkezésüket – mintegy 17 ezren. Az elmúlt években 20 százalékkal nőtt a külföldi hallgatók aránya, 39 országból vannak diákjaink, ez egy nemzetközi campus, amely rendre igen előkelő helyeken szerepel a hazai és nemzetközi ranglistákon.

– Kezelhetetlen ekkora diáktömeg, a képzés túl sokba kerül, a színvonal a visszaesett – mondják a hazai felsőoktatás kritikusai, és a bolognai szisztémát is kárhoztatják. Mi a véleménye?

– Bekerülni az egyetemre állampolgári jog. Bent is maradni? Ennek minőségi kérdésnek kell lennie. A normatív finanszírozás kényszerít a minőségi engedményre – és nem a bolognai rendszer. Az igaz, hogy a bolognai rendszer nem szabad mechanikusan alkalmazni, viszont attól is óvakodnék, hogy mint az utóbbi idők felsőoktatási reformizgalmai közepette már annyiszor, elhamarkodottan belenyúljunk. Ami már most látszik: a tanárképzésben nem működik, ott vissza kell térni a régi szisztémához, és be kell

Szabó Gábor: Múlt évben az egész országban hozzánk adták be a legtöbben első helyen a jelentkezésüket – mintegy 17 ezren. FOTÓ: KARNOK CSABA

vezetni az elit szintű osztatlan kétszakos tanárképzési modellt.

– Rektorsága idején egy másik integrációs folyamat is lezajlott – a betegellátásban. Ez is sikertörténet?

– Az. A városi és a klinikai

betegellátás 2007-es integrációja szükségszerű volt. Sokat dolgoztunk azon, hogy az egyetem számára előnyös szerződés szülessen, így ad a város évi 100 milliót az egészségügyi fejlesztéseinkhez és építi ki a szerződés alapján

többek között a közműveket az új klinikai központhoz. Az egészségügyi finanszírozás hektikus, az elmúlt nehéz években nemegyszer volt szükség az egyetem finansziális erejére, hogy a dolgozók juttatásait biztosíthassuk, és

hogy ne kelljen tömeges elbocsátásokkal kezelni a pénzügyi problémákat. Folyamatban vannak a tárgyalások arról, hogy a négy orvosegyetemre sajátos finanszírozást kell alakítani.

– Évi 62,4 milliárdból gazdálkodik a 12 korból és a klinikai központból álló konglomerátum, 8300 egyetemi polgárt foglalkoztat. Tavaly Felsőoktatási Minőségi Díjat kapott, ami azt is jelenti, hogy az irányítása a közép- és a felső szinten is mintáértékű. Hogyan csinálja?

– A 2003-ban létrehozott minőség alapú stratégiai modellel, struktúrával és szemlélettel, egy csapat büszke vezetőjeként, nem félállásban. Nem egy egészségmegőrző hivatás rektorának lenni, de sok mozgással, sporttal kiegyensúlyozott marad az ember. Az elmúlt években végigéltem, hogyan változott az elvárás, a munka mennyisége és tempója a kezdeti évekhez képest.

– Mibe szeretett bele leginkább?

– Azt hiszem, az eredményességbe. Nem a személyes siker vonz, inkább az, hogy elkezdhetek és befejezhetek folyamatokat, amelyek révén az egyetem jobb lesz, több lesz, értékei tovább gyarapodnak. És én is büszke lehetek. A Mindentudás Egyeteme szegedi változatára vagyunk talán a legbüszkébb, szerintem ez az egyik olyan sikerünk, ahol a civil társadalomnak mutatjuk tudományos eredményeinket közérthető formában. A legeslegjobban pedig a diplomaosztókat szeretem, a végzősök boldog tekintetét, a szülők örömkönnét, az elégedett tanári kart.

MAGYAROK A TUDOMÁNYOK, FELFEDEZÉSEK, TALÁLmányOK ÉLVONALÁBAN – ÉS ISKOLAI TABLÓKON

Lemezmotortól a bűvös kockáig

Agrártörténeti emlékek gyűjtésével kezdődött Pálfi György tudománytörténeti szünetedélye. A nyugdíjas tanár célja, hogy a magyar tudósok felfedezéseit, teljesítményeit bemutató tablók helyet kapjanak az iskolák folyosóin, segítve az ismeretterjesztést.

CSONGRÁD MEGYE
ÚJSZÁSI ILONA

Tömlő nélküli gumiabroncs, irányítható Zeppelin, lemezmotor és lemezaütő, a világ első talajmaró gépe, sugárhajtású repülőgép, poroltókészülék, lapos képcsövű tévé, golyóstoll, sportiskolai repülőgép, az elektronikus számítógép elve és persze a „bűvös kocka”. Mind olyan találmány, amelyet magyar mérnökök, tudósok adtak a világnak.

– Kötelesség is, nemcsak kegyelet dolga szellemi-kulturális örökségünket megőrizni és továbbadni – vallja Pálfi György. A nyugalmazott egyetemi tanár, tudománytörténész, szakmúzeum-igazgató a Magyarok a tudományok, felfedezések élvonalában a 20. században című kiadványában felsorolja és röviden jellemzi azt a teljesítményt, amellyel 271 alkalommal jegyezték nemzetünk tu-

dós fiát valamely világranglistán.

A vásárhelyi Pálfi Györgyöt a szegedi tanárképző főiskoláról 1956-os forradalmi bizottsági szerepe miatt „száműzték”. Ám kétegyházi új munkahelye, a Mezőgazdasági, Középfokú Szakoktatási, Továbbképző és Szaktanácsadó Intézet új irányt adott a szakmája és pedagógus hivatása

iránt egyaránt elkötelezett igazgatójának.

– A mezőgazdasági munkát segítő találmányokat 1978-ban kezdtük gyűjteni. „Agrártörténeti emlékhelyé” minősített intézményünk gyűjteménye 1983-ig fokozatosan bővült, 1989-ben több mint 11 ezer látogatója volt. De a Gödöllői Agrártudományi Egyetem gépfejlesztési

gyűjteményének összeállítását is föl vállaltam – utal missziója kezdetére Pálfi György. Szünetedélye erejét egy anekdota példázhatja: amikor megtalálta a magyar traktorok egyik ritka példányát, saját pénzén hozatta haza – Afrikából.

Rajzol, ír, de ha kell, kasíroz és tablókát gyárt Pálfi György, aki tanító édesapjától

Gyümölcsből kiállítások

Gyümölcsöt, szőlőt termel, ennek bevételeiből finanszírozza Pálfi György a nyugdíjas éveit is bearanyozó munkát: az elmúlt évtized közel 30 kiállítását és 30 tanulmányát. Közte A magyar mezőgazdasági ismeretterjesztés 1100 éve című könyvet, amelynek most készül tablósorváltozata. Ezt a kiállítást először egykori iskolájában, Hódmezővásárhelyen szeretné bemutatni a tudománytörténész.

kapta örökül a „tablós módszert”. Szerinte az ismeretterjesztés legolcsóbb formája az iskolai folyosó, a tanterem falára kitett plakát. Például az általa összeállított, a Magyar származású Nobel-díjasok című 22 oldalas kiadvány alapján elkészíthető tablósor.

– Érdemes megismerni a 14 Nobel-díjasunkat. Ők a világnak adtak – az orvostudományban nélkülözhetetlen röntgensugárzás alapját jelentő katódsugárzástól kezdve a pillanatragasztó és a mosószer alapját jelentő „rendhagyó oldatok” vizsgálatára alkalmas ultramikroszkópon át a C-vitaminig és az ólommentes benzinnig – számos felfedezést.

Tablókát, kiadványokat készít Pálfi György. A nyugdíjas tanár missziójának érzi a magyar tudománytörténet eredményeinek megismertetését. FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

Schmidt Andrea kiállítása

SZEGED. Emlékeztető felvételek láthatók fotóriporter kollégánk, Schmidt Andrea kiállításán, amelyet hétfőn 17 órakor Újszászi Ilona, lapunk főmunkatársa nyit meg a Fekete Házban. Schmidt Andrea huszonöt éve kezdett el fotózni, azóta is szellemével, szenvedélyével tekint a fényképezést. A 2005-ös Magyar Sajtófotó-pályázaton Lakótársak című képével harmadik helyezést ért el. Fényképezőgépe nélkül soha nem megy sehová, a meglepetést, az érdekes pillanatokat keresi, és ezekben a pillanatokba nyújt most betekintést a Fekete Házban nyíló Stációk című kiállítás. A képek témája rendkívül változatos: a látogató harcoló vízilabdázókkal vagy mosolygós idős asszonnyal egyaránt találkozhat, vagy betekintést nyerhet a Csillag börtön elítélteinek mindennapjaiba is, akik az időt gyakran olvasással ütik el: a legendás fegyintézetben készült képen az egyik rab például éppen Platón olvas. Egy másik, a „Jó napot!” című felvételen is egy különleges momentum látható: Schmidt Andrea a struccot tartó férfival beszélgetett, mikor a strucc a férfi háta mögé somfordált, majd lekapta a kalapot a férfi fejéről. Sikertörténet is megörökítene.